

หลักสูตรการทอผ้าไหมมัดหมี่ จำนวน ๓๑ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพด้านพาณิชย์กรรมและการบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอศรีนคร

ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ครอบคลุมถึง ความสำคัญของการพัฒนาคนตลอดช่วงวัย ได้มุ่งมั่นขับเคลื่อนภารกิจหลักตามแผนพัฒนาประเทศ และนโยบาย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในสถานการณ์ปัจจุบัน สภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม ทั่วโลกล้วนต้องเจอกับ ปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องประสบปัญหามากกว่ากลุ่มประเทศอื่นๆ ด้วยปัจจัยต่างๆที่ต้อยกกว่า ทำให้รัฐบาล หน่วยงาน องค์กรต่างๆของแต่ละประเทศต้องพยายามแก้ไขปัญหานั้นใน ระยะสั้นและระยะยาวเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้มากที่สุด การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ ระดับชุมชน ก่อให้เกิดรายได้ และแก้ปัญหาการว่างงานของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการเงิน เป็นกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ และเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะส่งเสริมให้ ประชาชนได้เกิดกลุ่มอาชีพที่หลากหลาย มีการพึ่งพาอาศัยกันและกัน เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ และชุมชนยัง สามารถ นำสินค้ามาจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนกันจะเป็นทุนหมุนเวียนในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะเกิด ประโยชน์ แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันอันจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาในระดับเศรษฐกิจรากหญ้า ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถกลุ่มอาชีพต่างๆให้มีประสิทธิภาพ ความเข้มแข็ง ต่อชุมชน สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ตลอดจนให้คนจนไม่มีอาชีพ ให้มีรายได้

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา อาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ๕ ด้าน ได้แก่ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ของ แต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากร มนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำ อย่างมีคุณภาพทั้งถึงและเท่าเทียม กัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิด รายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาชั้น พื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ เทคนิคการทอผ้าไหมมัดหมี่ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการมัดลาย การย้อมสี ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๓. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ
๔. เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมการทอผ้าไหมมัดหมี่

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายตำบลนรงค์

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
๓. ควรเป็นผู้มีใจรักในการทอผ้าและมีความอดทน

ระยะเวลา

จำนวน ๓๑ ชั่วโมง ระหว่างวันที่ ๑-๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ความรู้พื้นฐานการทอผ้าไหมมัดหมี่	-เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องผ้าไหมและลายของผ้าไหม	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหม	อธิบายการใช้งานของเครื่องมือ	๒	๕
๒	การผลิตผ้าไหม	-ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ในการทอผ้าไหมมัดหมี่	จัดเตรียมอุปกรณ์ในการทอผ้า -กี่ทอผ้า -ฟันหวี -หลักเฟื่อ -โฮงคั่นหัวหมี่ -ไนหรือหลา -กง -อ๊ก -กระสวย	-อธิบายการใช้งานของเครื่องมือ	๑	๖
๓	การคันเครื่อง/การเดินเส้นยืน การต่อเส้นยืน	-เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการคันเครื่อง	๑.การเตรียมเส้นยืน -การลอกกาว -การย้อมสี	-ฝึกปฏิบัติการลอกกาว	๑	๔

			๒.การเดินเส้นยีน (คั่น เครือ)	-การฝึกพอกย้อมสี ธรรมชาติ/ สีสังเคราะห์ -ฝึกปฏิบัติการคั่น เครือ การพันเส้นยีน และ การต่อเส้นยีน		
๔	การเตรียมโองหมี่ เพื่อ มัดลาย/ ยกดอกและ การให้สีบน ลวดลาย	เพื่อให้เข้าใจ ใน การเตรียม โอง เพื่อมัด ลาย/ยก ดอก และการให้สี บนลวดลาย	๑.การเตรียมเส้นพุ่ง ๒.การคั่นหมี่ ๓.การนำหัวหมี่มาใส่ ในโองหมี่ ๔.การมัดลวดลาย ตามแบบ ๕.การย้อมสีลวดหมี่ ๖.การคำนวณเส้น ไหม ต่อหัวหมี่	ฝึกปฏิบัติการคั่น หัว หมี่ การนำหัวหมี่ มา ใส่โองหมี่ การ มัดหมี่	๑	๔
๕	วิธีการแกะเชือก มัดหมี่/การ ตรวจสอบ ลาย ดอก และการทอ	เพื่อให้มี ความรู้ ความ เข้าใจใน การ แกะเชือก มัดหมี่/การ ตรวจสอบลาย ดอก -เพื่อให้มี ความรู้เรื่อง การทอ	- ฝึกปฏิบัติการแกะ เชือกมัดหมี่ ลวดลาย การแยกเส้นไหม - ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับ การทอ	- ฝึกปฏิบัติการแกะ เชือกมัดหมี่ ลวดลาย การแยกเส้นไหม โดย ใช้ กรรไกร กระดาษ กราฟ - ฝึกปฏิบัติการทอ ด้วยกี่	๒	๕
รวม					๗	๒๔

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเอกสาร
๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้
๓. ใบงาน
๔. ใบความรู้
๕. ภูมิปัญญา
๖. สถานประกอบ

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานการปฏิบัติระหว่างเรียนความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพจึงจะได้รับวุฒิปัตร์

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุณวุฒิปัตร์
๓. วุฒิปัตร์ออกโดยสถานศึกษา

ลงชื่อ

ผู้เสนอ

(นางสาวอุทัยวรรณ บุญเยี่ยม)

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบ

(นายอภิสิทธิ์ กาภิรัมย์)

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติ

(นางนิตยา ภูพินนา)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอศรีณรงค์

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.อำเภอศรีณรงค์

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยากร นางสุนีย์ บุญโกมล

หลักสูตร การทอผ้าไหมมัดหมี่

จำนวน ๓๑ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๕ ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่ ๑ - ๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ เวลาเรียน ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

สถานที่จัดการเรียน บ้านตัวอย่างสามัคคี หมู่ที่ ๑๓ ตำบลณรงค์ อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
๑ สิงหาคม ๒๕๖๗	๐๙.๐๐-๑๕.๐๐	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อต่างๆ สถานประกอบการ สื่อของจริงภูมิ ปัญญาในชุมชน เพื่อน าข้อมูลมาใช้ใน การ ประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นไปได้ ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ และแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกั บ อาชีพที่ตัดสินใจเลือก ๑.๔ ผู้เรียนตัดสินใจเลือกอาชีพ	
๒ ,๓,๔ สิงหาคม ๒๕๖๗	๐๙.๐๐-๑๕.๐๐	๒.๑ ทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ และ พื้นฐานของผู้เรียน ๒.๒ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทอ ผ้าไหม ๒.๓ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.๔ จัดทำแผนการฝึกทักษะการทอผ้า ไหม ๒.๕ วิทยากรบรรยายและสาธิต ๒.๖ ฝึกปฏิบัติจริง ๒.๗ ทดสอบหลังเรียน ๒.๘ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองหลังเรียนอย่าง ต่อเนื่อง	

วัน เดือน ปี	เวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
๕-๖ สิงหาคม ๒๕๖๗	๐๙.๐๐-๑๕.๐๐น.	<p>๓.๑ การบริหารจัดการจัดให้ผู้เรียน</p> <p>๓.๑.๑ ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการ บริหารจัดการ</p> <p>๓.๑.๒ วิทยากรบรรยายการกำหนด และควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ต้องการ</p> <p>๓.๑.๓ ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ลด ต้นทุนการผลิตแต่คุณ</p> <p>๓.๑.๔ วิทยากรและผู้เรียนร่วมกัน วิเคราะห์ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นและมีแนวทางในการจัดการ ความ เสี่ยง</p> <p>๓.๒ การบริหารจัดการตลาด</p> <p>๓.๒.๑ ผู้เรียนศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาด จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา</p> <p>๓.๒.๒ กำหนดทิศทาง เป้าหมายกล ยุทธ์และแผนการตลาด</p> <p>๓.๒.๓ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการจัดการตลาด เช่น การคิด ต้น๓.๓ การจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๓.๑ ผู้เรียนสำรวจและศึกษาแหล่ง วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และควบคุมคุณภาพสินค้า จากผู้จำหน่ายที่หลากหลาย ๓.๓.๒ ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงในด้านต่างๆ ที่คาด ว่าจะเกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพ ๓.๓.๓ อภิปรายแสวงหาแนวทางจัดการความเสี่ยงจากภูมิปัญญาและ ผู้เชี่ยวชาญทุนการผลิตกำหนดราคาขาย การ ส่งเสริมการขาย และการกระจายสินค้า</p>	

<p>๗ สิงหาคม ๒๕๖๗</p>	<p>๐๙.๐๐-๑๐.๐๐น.</p>	<p>๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบ ความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการ อาชีพประโยชน์ของโครงการ อาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพแล้วจัด กิจกรรม สนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความ คิดเห็นเพื่อสร้างแนวคิด ในการดำเนิน กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครง อาชีพที่ดี เหมาะสมและถูกต้อง พร้อม การอภิปราย</p> <p>เพื่อสรุปแนวคิดเป็น แนวทางในการเขียนโครงการอาชีพ ที่ดี เหมาะสมและถูกต้อง ๔.๓ จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการ เขียน โครงการอาชีพ</p> <p>๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกคลังของ ปฏิบัติการประเมิน ความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>๔.๕ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการ อาชีพให้มีความ เหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>๔.๖ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการ อาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการ สนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน อาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพ ต่อไป</p>	
---------------------------	----------------------	---	--

(นางสุนีย์ บุญโกลม) วิทยาการ